

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

e-BÜLTEN

Şubat 2025

Sayı : 2

KIRSALDA SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM ATÖLYESİ

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ ve Bakanımız Sayın İbrahim YUMAKLI'nın teşrifleriyle Genel Müdürlüğümüz tarafından süreçleri yürütülen IV. Tarım Orman Şûrası kapsamında, 19-20 Şubat tarihlerinde Ankara'da "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam Atölyesi" etkinliği düzenlendi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın YILMAZ, atölyenin açılış programında yaptığı konuşmada, Orta Vadeli Program'da hayata geçirilen makro politikaların en önemli sektörel bileşenlerinden birinin tarım ve kırsal kalkınma olduğunu belirtti.

Bakanımız Sayın YUMAKLI, atölye kapsamında yaptığı konuşmada, kırsal kalkınmanın gıda arz güvenliğinin teminatı olduğunu belirtti. Son yıllarda yaşanan gelişmelerin tarım ve gıdanın ne kadar kritik olduğunu ortaya koyduğunu vurgulayan Sayın YUMAKLI, bu süreçte üretimden vazgeçemediklerini ve ürün yokluğu yaşanmadığını dile getirdi.

Genel Müdürümüz Sayın YILDIZ, "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam" paneline konuşmacı olarak katıldı.

İÇİNDEKİLER

Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam Atölyesi	3
İklim Değişikliği Sürecinde Ormanlar Atölyesi	7
Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu Toplantısı	8
TUSAF Uluslararası Kongre ve Sergisi	9
Tarım ve Orman İl Müdürleri Bölge Toplantısı	10
Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ahmet BAĞCI'nın Kayseri Temasları	11
Genel Müdürümüz Başkanlığında Gerçekleştirilen Toplantılar	12
1-28 Şubat Tarımsal Destek Ödemeleri	13
TÜKAS Resen Kayıt Toplantıları	14
TÜKAS Resen Kayıt Nedir? Neden Yapılmaktadır?	15
Tarımsal Üretim Planlaması	17
Tarım Sahada – Cuma Buluşmaları	18
Tarımsal Destek Hesaplama Bilgilendirmesi	19
AB Coğrafi İşaret Tescilli Ürünlerimiz	20
2024 Hayvan Varlığı İstatistikleri	21
2024 Tarımsal Alet ve Makine İstatistikleri	23
İklim, Fenolojik Durum ve Sulama İzleme İstatistikleri – Ocak 2025	26
Gıda İşletmeleri Yurt İçi Denetimleri – Ocak 2025	29

KIRSALDA SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM ATÖLYESİ

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ ve Bakanımız Sayın İbrahim YUMAKLI'nın teşrifleriyle Genel Müdürlüğümüz tarafından süreçleri yürütülen IV. Tarım Orman Şurası kapsamında, 19-20 Şubat tarihlerinde Ankara'da "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam Atölyesi" etkinliği düzenlendi.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın YILMAZ, Orta Vadeli Program'da hayata geçirilen makro politikaların en önemli sektörel bileşenlerinden birinin tarım ve kırsal kalkınma olduğunu söyledi.

"Son 22 yılda tamamen kapalı sistem sulamaya geçtik."

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ, "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam Atölyesi"nde Orta Vadeli Program'da hayata geçirilen makro politikaların en önemli sektörel bileşenlerinden birinin tarım ve kırsal kalkınma olduğunu söyledi.

Sayın YILMAZ, Bu şurayı çok önemli gördüklerini, şuranın sonuçlarından da sadece tarım alanında değil bütüncül politikalarımız açısından da istifade edileceğini belirterek: "Bu şurayı sadece bir toplantılar zinciri değil kırsal kalkınma vizyonunu inşa eden büyük bir ortak akıl hareketi olarak görüyoruz. Bu yılki şuranın daha öncekilerden farklı olarak tematik atölye çalışmalarının programa dahil edilmesi takdire şayan bir boyuttur. Böylece konu bazı hedeflerin şekillenmesi daha kolay olacak bir yandan da sahadan aktörlerin katılımıyla çizilen vizyonların gerçek hayata yansması mümkün hale gelecektir." dedi.

Sayın YILMAZ, "Tarımın tarihsel konumunun yanı sıra özellikle son dönemlerde iklim değişikliği, tedarik zincirlerinde kırılmalar, dünya nüfusunun geldiği nokta, afetler birçok unsurla birlikte gıda arz güvenliğinin çok önemli olduğunu görüyoruz." dedi.

Sayın YILMAZ, Ülkemizin ürün çeşitliliği olarak çok çeşitli bir tarım ülkesi olduğunu belirterek "206 çeşit ürünü yetiştirebilen eşsiz bir ülke konumunda Türkiye.

Dünyada sebze üretiminde 4'üncü, meyve üretiminde ise 6'ncı sıradayız. Sebze ve meyvede Türkiye'nin çok güçlü bir rekabet gücü var. Avrupa ile mukayese ettiğinizde dahi oradaki yani gelişmişlik seviyesiyle mukayese ettiğinizde dahi rekabet gücü oldukça yüksek bir yapımız olduğunu söyleyebilirim. Bitkisel üretimimizi 2002 yılına göre yüzde 41 arttırarak 2023'te 139 milyon tona ulaştırdık ve Cumhuriyet tarihimizin rekorunu kırmış olduk. Tohumculuk alanında da büyük atılımlar gerçekleştirdik." dedi.

Sayın YILMAZ kırsalın önemini vurgulayarak "Kırsal dediğimiz zaman kırsal turizmden yenilenebilir enerjiye, kırsal el sanatlarına, ticarete varıncaya kadar birçok aktivite aklımıza gelmek durumunda. Biz de bu kırsal kalkınma çerçevesinde çok çeşitli programlar, kurumsal yapılar gerçekleştirdik son 20 yılda. IPARD, TKDK, Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı, Uzman Eller Programı, Genç Çiftçi Programı gibi çok çeşitli programlarla, hibelerle kırsal kalkınmayı destekledik. Bugüne kadar yaptığımız bu desteklerle 96 bin proje hayata geçmiş, yaklaşık 126 milyar lira hibe destek sağlanmış ve bunlarla 281 bin kişiye istihdam imkanı oluşturmuş durumdayız." dedi.

Tarımsal su verimliliğinin öneminden ve kapalı sistem sulama sistemlerine geçişten bahseden Sayın YILMAZ "Havza bazlı mutlaka su varlığına dayalı su kısıtını dikkate alan destekleme sistemleri ki o konuda Tarım ve Orman Bakanlığımız çok güzel çalışma yaptı tebrik ediyorum, bakanımızı emeği geçen herkesi." dedi.

“180'den fazla ülkeye 2 bin 200 çeşit ürün ihraç ederek ekonomiye yıllık 32,6 milyar dolar destek sağladık.”

Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI, "Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam Atölyesi'nde yaptığı konuşmada, kırsal kalkınmanın gıda arz güvenliğinin teminatı olduğunu belirtti. Son yıllarda yaşanan gelişmelerin tarım ve gıdanın ne kadar kritik olduğunu çok daha iyi ortaya koyduğunu vurgulayan Sayın YUMAKLI, bu süreçte üretimden vazgeçemediklerini ve ürün yokluğu yaşanmadığını dile getirdi.

Bakan Sayın YUMAKLI, ülkenin çok riskli bir coğrafyada olduğuna dikkati çekerek, "Sayın Cumhurbaşkanı'mızın işaret ettiği gibi, durursak düşeceğimizi, gevşersek kaybedeceğimizi, hedeflerimizi unutursak yolumuzu şaşıracağımızı biliyoruz. Bu nedenle hep ileriye bakıyoruz." diye konuştu. Sağlanan hibeler sayesinde binlerce projenin uygulamaya alınarak yeni istihdam sağlandığına işaret eden Sayın YUMAKLI, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün Türkiye 68,5 milyar dolar tarımsal hasılasıyla Avrupa'da birinci sırada, dünyada ise ilk 10 ülke arasında.

Vatandaşlarımızın ve ülkemize gelen turistlerin gıda ihtiyacını sorunsuz karşılarken bir yandan da 180'den fazla ülkeye 2 bin 200 çeşit ürün ihraç ederek, ekonomiye yıllık 32,6 milyar dolar destek sağladık.

"Türkiye'yi tarımda rekabet gücü yüksek bir ülke konumuna getirmeyi amaçladıklarını belirten Bakan Sayın YUMAKLI, hedeflere ulaşmak için sektörü ilgilendiren birçok dinamiği ortak akıl ve istişareyle harekete geçirmeleri gerektiğini dile getirdi.

Sayın YUMAKLI, tarım politikalarını belirlerken temel amaçlarının, dinamik ve modern bakış açısıyla sektörü yeniden ele almak ve yeni normale karşı sektöre güvenli bir yol açmak olduğunu kaydederek, şöyle konuştu:

"IV. Tarım Orman Şurası'nda diğer şuralardan farklı olarak atölye çalışmaları oluşturduk. Atölye çalışmalarımızda konularında uzman kişiler, tüm paydaşlarla birlikte çalışmaları enine boyuna istişare edecekler. Buna kısaca biz 'tecrübe paylaşımı' diyebiliriz. Aslında bu çalışma, Türkiye'nin tarımdaki geleceğine yön verecek. Atölye çalışmalarında kazanılan tecrübeler raporlanacak ve halihazırda çalışmalarına devam eden 15 şura çalışma grubumuzla paylaşılacak. Biz bu kapsamda diyoruz ki açık uçlu hiçbir alan kalmasın. Çünkü Türkiye Yüzyılı'na tarımın damga vurmasını istiyoruz."

“Kırsalda Sürdürülebilir Yaşam” paneline konuşmacı olarak katılan Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ, açıklamalarda bulundu:

Kırsal alanda yaşam kalitesini artırarak, özellikle tarımla uğraşan gençlerin ve kadınların kırsaldan göçünü engellemek mümkündür. Kırsal Kalkınma programları kapsamında, üretilen ürünlerin katma değerli hale getirilmesi ve gelir kaynağına dönüştürülmesi için %50 ile %75 arasında hibe desteği sağlanmaktadır.

Birincil tarım ürünlerinin katma değerli ürünlere dönüşümünü teşvik eden hibe programları uygulanmakta. Uluslararası kaynaklı IPARD programıyla benzer şekilde destek oluyoruz. Yine IFAD’tan almış olduğumuz kredileri kullandığımız dezavantajlı alanları hibe yöntemiyle destekliyoruz. Ayrıca, Dünya Bankası kredileriyle sulama ve akıllı tarım uygulamaları finanse edilmektedir. Bakanlık, hem ulusal bütçeden hem de uluslararası kaynaklardan sağlanan fonları hibe yoluyla çiftçilere, yatırımcılara ve yetiştiricilere sunmaktadır. Kırsal kalkınma programları, tarım odaklı ve çok yönlü katma değer sağlayan disiplinli bir yaklaşım olarak değerlendirilmekte, bu çabalar kırsal kesimdeki üreticilere ulaşılması ve onlara imkanlar sunulması açısından büyük önem taşımaktadır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SÜRECİNDE ORMANLAR ATÖLYESİ

Bakanımız Sayın İbrahim YUMAKLI'nın teşrifleriyle, Genel Müdürlüğümüz tarafından süreçleri yürütülen IV. Tarım Orman Şurası kapsamında 25 Şubat tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "İklim Değişikliği Sürecinde Ormanlar Atölyesi" etkinliğinde Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ hazır bulundu.

Bakanımız Sayın YUMAKLI'nın, yaptığı önemli açıklamalardan bazıları:

- 2002 yılında 73 ton olan havadan su atma kapasitemizi, rezerv güçler dahil 27 uçak ve 105 helikopterle, 6 kat artışla toplam 438 tona çıkardık.
- Artık ağacın gölgesinin odunundan daha kıymetli olduğu günleri yaşıyoruz. 129 ekoturizm rotasını 2028 yılına kadar inşallah 200 adede çıkaracağız.
- Orman köylülerimizin kalkınması adına ORKÖY kapsamında 57 farklı proje konusunu destekliyoruz.
- Son 22 yılda hükümetlerimiz döneminde Yeşil Vatan'ımızı geliştirmek ve korumak adına önemli işlere imza attık.

TARIMSAL KURAKLIK YÖNETİMİ KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISI

Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ahmet BAĞCI başkanlığında toplandı.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde ve ilgili kurumların katılımıyla gerçekleştirilen "Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu Toplantısı"nda, Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ Kurul Üyelerine bilgilendirme yaptı.

TÜRKİYE UN SANAYİCİLERİ FEDERASYONU ULUSLARARASI KONGRE VE SERGİSİ

Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ahmet BAĞCI'nın teşrifleriyle Antalya'da düzenlenen "Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Uluslararası Kongre ve Sergisi" kapsamında gerçekleştirilen ve kongrenin ana teması olan "Sürdürülebilir Gelecek: İklim, Su, Tarım" konulu oturumda Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ katılımcılara Bakanlığımız politikaları hakkında bilgilendirme yaptı.

TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLERİ BÖLGE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

RLÜĞÜ

Tarım ve Orman Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ahmet BAĞCI başkanlığında, Tarım Reformu Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ'ın katılımıyla Tarım ve Orman İl Müdürleri Bölge Toplantısı, Antalya, Ankara ve İzmir illerinde bulunan ilgili İl Müdürlüklerinin ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Toplantıda, tarım sektöründe karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar kapsamlı bir şekilde ele alındı. Ayrıca, illerin tarımsal potansiyelini daha verimli değerlendirebilmek amacıyla yerel projeler gözden geçirildi.

Antalya

İzmir

Ankara

İzmir

BAKAN YARDIMCIMIZ SAYIN DR. AHMET BAĞCI'NIN KAYSERİ TEMASLARI

Bakan Yardımcımız Sayın Dr. Ahmet BAĞCI'nın Kayseri ili temasları kapsamında gerçekleştirdiği Valilik ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ziyaretlerinde Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ hazır bulundu.

GENEL MÜDÜRÜMÜZ SAYIN DR. OSMAN YILDIZ BAŞKANLIĞINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN TOPLANTILAR

Türkiye İklim Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi (TUCSAP) Tanışma Toplantısı

Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ başkanlığında, Dünya Bankası Avrupa ve Orta Asya Bölge Sorumlusu Sayın Holger Kray REGIONAL ve heyetiyle birlikte Türkiye İklim Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi (TUCSAP) kapsamında tanışma toplantısı gerçekleştirildi. Genel Müdürümüz Sayın YILDIZ, 2025 Nisan ayı içerisinde yapılması planlanan Dünya Bankası Orta Dönem Değerlendirme toplantısı öncesi beklentilerini dile getirdi. Toplantı genelinde bileşenler bazında ana başlıklar üzerinden değerlendirme yapılarak bileşenlerle müstakil toplantılar yapılması kararlaştırıldı.

Hasat Kayıpları ve Verim Tahmini Toplantısı

Genel Müdürümüz Sayın Dr. Osman YILDIZ'ın başkanlığında, Hasat Kayıpları ve Verim Tahmini Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, stratejik öneme sahip olan hububat grubu için parsel verim kitleri ve pamukta izlenebilir akıllı pamuk hasat sistemi üzerine istişarelerde bulunuldu. Genel Müdürlüğümüzce hasat kayıplarının azaltılması ve sorunların giderilmesi amacıyla mevzuat hazırlığına başlanmış olup; mevzuat ile uyumlandırılacak teknolojinin kullanımı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

TARIMSAL DESTEK ÖDEMELERİ

Tarımsal destekleme ödemeleri kapsamında 1-28 Şubat tarihleri arasında 12,7 milyar TL destekleme ödemesi gerçekleştirildi

Bakanlığımızca 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine istinaden 5 ana başlık çerçevesinde tarımsal desteklemeler uygulanmaktadır.

Bunlar:

- Bitkisel üretimin desteklenmesi
- Hayvansal üretimin desteklenmesi
- Kırsal kalkınmanın desteklenmesi
- Su ürünleri üretiminin desteklenmesi
- Tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesidir.

Tarımsal destekleme ödemeleri, Bakanlığımıza tahsis edilen tarımsal destek bütçesi doğrultusunda ve mevzuatla belirlenen iş ve işlemlerin tamamlanmasının ardından, Bakanlığımızın teklifleri üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın nakit programları çerçevesinde haftalık olarak yapılmaktadır. 1 Ocak ile 28 Şubat tarihleri arasında yapılan toplam 18,11 milyar TL'lik destekleme ödemesinin 12,7 milyar TL'si ise Şubat ayında gerçekleştirilmiştir.

1-28 Şubat 2025 tarihleri arasında bitkisel üretimin desteklenmesi kapsamında en fazla; hububat hayvansal üretimin desteklenmesi kapsamında; hayvan hastalıkları tazminatı, kırsal kalkınmanın desteklenmesi kapsamında; kırsal kalkınma yatırımları, su ürünlerinin üretiminin desteklenmesi kapsamında; su ürünleri yetiştiriciliği ve tarımsal Ar-Ge destekleri kapsamında; hayvan gen kaynakları destekleme ödemeleri yapılmıştır.

Faaliyet Konusu	Çiftçi/Yatırımcı Sayısı	Ödeme Tutarı (TL)
Bitkisel Üretimin Desteklenmesi	198.623	11.691.122.991
Hububat Desteği	173.998	10.897.665.927
Lisanslı Depolarda Ürün Depolama İçin Kira, Nakliye ve Analiz Desteği	24.625	97.435.320
Diğer		696.021.744
Hayvansal Üretimin Desteklenmesi	454	476.058.218
Hayvan Hastalıkları Tazminatı Desteği	452	432.446.630
Diğer		43.611.588
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	98	263.715.633
Kırsal Kalkınma Yatırımları Desteği	98	263.715.633
Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi	485	108.528.674
Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteği	485	108.528.674
Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	1.556	199.755.800
Hayvan Gen Kaynakları Desteği	1.556	199.755.800
Genel Toplam		12.739.181.316

1-28 Şubat Tarihleri Arasında Yapılan Tarımsal Destekleme Ödemeleri

12 İLDE TÜKAS RESEN KAYIT TOPLANTILARI YAPILDI

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından 81 İl Müdürlüğü'nün katılımıyla 22 Ocak-28 Şubat tarihleri arasında 12 ilde TÜKAS Resen Kayıt bölge bilgilendirme toplantıları gerçekleştirildi. Bu toplantılara Tarım Reformu Genel Müdürlüğü yetkilileri ve İl Müdürlüklerimiz Şube Müdürleri, İlçe Müdürleri ve sorumlu personeli katılım sağladı. Toplantılarda Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olmayan tarım arazilerinin tespiti ve kayıt altına alınmasına ilişkin süreç ele alındı.

Kayıtlılığın Bakanlığımız tarafından yürütülen tarımsal üretim planlaması ve Gıda Güvencesi başta olmak üzere tüm ülkesel politikalar kapsamındaki önemine vurgu yapılarak İl Müdürlüklerimizin tespit ve kayıt sistemi ile ilgili sorular cevaplandırıldı. Ayrıca sistemle ilgili iyileştirme çalışmaları için de atılacak adımlar istişare edildi.

TÜKAS RESEN KAYIT NEDİR? NEDEN YAPILMAKTADIR?

Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS) Resen Kayıt; tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik olarak tarım işletmelerine ait tarımsal faaliyetlerin kayıt altına alındığı bir sistemdir. Bu sistem tarım sektörünü daha verimli, sürdürülebilir ve planlı bir şekilde yönetmeyi amaçlayan bir sistem olarak geliştirilmiştir. Tarımsal Faaliyet gösteren tüm tarımsal işletmelerin kayıt edilmesiyle birlikte sektördeki tüm paydaşların ihtiyaçlarına uygun çözümler sunulması hedeflenmektedir.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca tarım sektöründeki politikaların belirlenerek uygulanması için Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı olmayan tarıma elverişli tüm parsellerin işletme bazında kayıt altına alınması gerekmekte ve bu yönde Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi Yönetmeliği'ne uygun olarak çalışmalar yürütülmektedir.

TÜKAS Resen Kayıt Sistemi ile 2025 üretim sezonu başlangıcında üç yıllık planlama kapsamında faaliyete geçen yeni Tarımsal Üretim Planlaması modeline yön verilerek ülkesel kaynakların etkin bir şekilde kullanılması ile tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği gerçekleştirilecek ve böylece Türkiye'nin tarımsal üretim potansiyelinin tam anlamıyla değerlendirilerek üretim modellerine sağlıklı veri akışı sağlanacaktır.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından Bakanlığımız il ve ilçe müdürlüklerine gönderilen talimat ile 2025 yılının Ocak ayı başında TÜKAS'a veri girişleri başlamıştır. Tarımsal işletmelerin temel değişkenlerinden elde edilen bu kayıtlar Genel Tarım Sayımı için de önemli bir kaynak teşkil edecektir.

TARIMSAL ÜRETİM PLANLAMASI

Mevzuat Süreci

- 5488 sayılı Tarım Kanunu 7. Madde'sinde yapılan değişiklik 5 Nisan 2023'te yayımlandı.
- 81 ili kapsayacak şekilde tüm paydaşların görüşleri alınarak hazırlanan "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" 14 Eylül 2023 tarihinde yayımlandı.
- Tarımsal üretim planlaması uygulamasına yönelik "Rehber" Aralık 2023'te yayımlandı.

Planlama Metodolojisi

- Bitkisel üretim, Hayvansal üretim ve Su ürünleri üretimi konularında planlama yapılacaktır.
- 81 ilde kurulan teknik komite il planlarını hazırlayacak.
- Bakanlık merkezde oluşturulan Planlama Kurulu nihai kararı verecek.

- Bitkisel üretimde havza bazlı planlama için;
 - Planlama kapsamına alınacak ürünler belirlenecek (13 ürün ve yem bitkileri).
 - Belirlenen ürünlere yönelik ülkesel asgari azami üretim miktarları belirlenecek.
 - %6 eğimin altındaki alanlara meyve bahçesi tesisine izin verilmeyecek.
 - Havzalara planlama kapsamındaki ürünler tanımlanacak.
 - Tanımlanan bu ürünler her havza için planlama ürünleri olacak.
 - Su kısıtı (52 ilçe) dikkate alınacak.

- Hayvansal üretim planlaması için;
 - Kırmızı et, çiğ süt, beyaz et ve yumurtada üretim planlaması yapılacaktır.
 - Belirlenen ürünlerin üretimi için kısıtlı bölge, yeni gelişim bölgesi ve serbest bölge şeklinde havzalar belirlenecek.
 - Su kısıtı olan (52 ilçe) yerlerde büyükbaş için yeni işletme kuruluna izin verilmeyecek.
 - Alternatif gelişim havzası olarak; süt hayvancılığı, besi hayvancılığı, küçükbaş ve kanatlı yetiştiriciliği bölgeleri belirlenecek.

- Su ürünleri üretim planlaması için;
 - Yetiştiricilik ve avcılık için planlama yapılacaktır.
 - Miktarla bağlı yetiştiricilik ve avcılıkta üretim izinleri verilecek.
 - Yetiştiricilikte; çipura, levrek, Türk somonu, Akdeniz midyesinde üretim planlaması yapılacaktır.
 - Avcılıkta; hamsi, mavi yüzgeçli orkinos, beyaz kum midyesi, deniz patlıcanı, yılan balığı, inci kefalı, tıbbi sülük için planlama yapılacaktır.

TARIM SAHADA

15. , 16., 17. VE 18. BULUŞMALAR GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

81 il, 922 ilçede ve aynı anda binlerce köyde, "Cuma Buluşmaları" kapsamında bazen bir köy kahvesinde çaylarımızı yudumlarken, bazen bir camide edilen dualar sonrası, bazen de sıcak evlerinde üreticilerimizle bir araya gelerek, "Tarımsal Üretim Planlaması" ile "Yeni Destekleme Modeli"ni anlatmaya ve üreticilerimizin yanında olmaya devam ediyoruz.

2025 YILINDA NE KADAR DESTEK ALACAĞINIZI BİLİYOR MUSUNUZ?

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

TARIMSAL DESTEKLEME
HESAPLAMALARI

Bitkisel Üretim Desteklemeleri

Hayvansal Üretim Desteklemeleri

Balıkçılık ve Su Ürünleri Desteklemeleri

BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ - 2025 ÜRETİM YILI

Ekilecek Ürünün İli:

Seçiniz

ÇANKIRI

Ekilecek Ürünün İlçesi:

Seçiniz

MERKEZ

Desteklemeler:

☒ Temel Destek

☒ Planlı Üretim Desteği

☒ Su Kısıtı Desteği

☐ Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği

☐ Katı Organik Organomineral Gübre Desteği

Ekilecek Ürün:

Seçiniz

Buğday

Arazinin Sulama Durumu:

Seçiniz

Kuru

Ekilecek Arazinin Alanı (dekar):

Arazi Alanını Giriniz

22

m7ISPdD

Lütfen Kodu Doğrulayın

Hesapla

Temizle

İlgili menüdeki alanlara gerekli bilgiler girildiğinde alınacak destek miktarı açıklamalar ile ekrana gelecektir.

Genel Müdürlüğümüzün web sitesinde (<https://www.tarimorman.gov.tr/TRGM>) "Tarımsal Destek Hesaplamaları" bölümünden alacağınız desteği hesaplayabilirsiniz.

AB'DEN COĞRAFI İŞARET TESCİLİ ALAN ÜRÜNLERİMİZ

**ANTEP
BAKLAVASI**

**MALATYA
KAYISI**

**AYDIN
KESTANESİ**

**AYDIN
İNCİRİ**

2024 HAYVAN VARLIĞI İSTATİSTİKLERİ

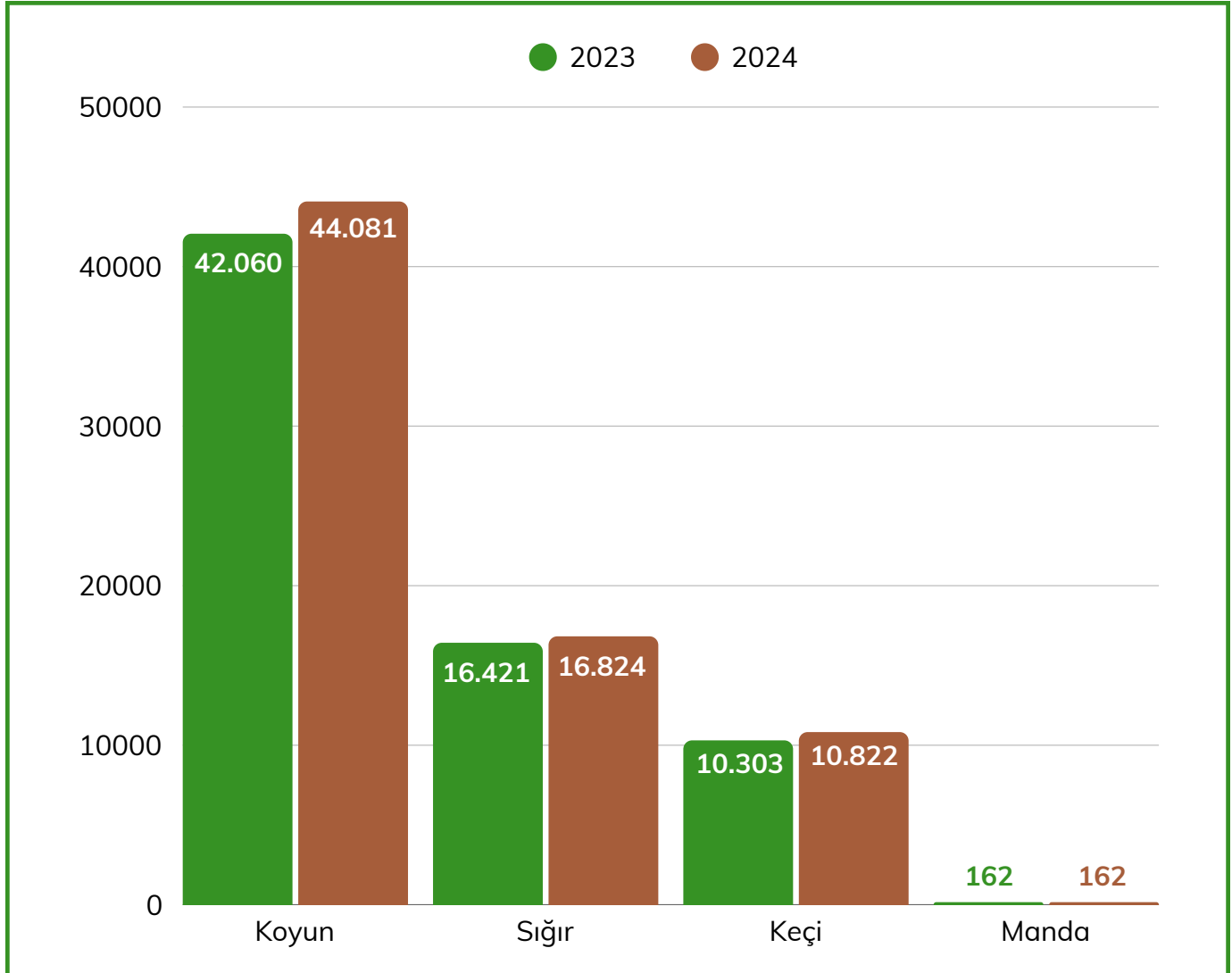

Büyükbaş hayvanlarda, sığır sayısı bir önceki yıla göre %2,5 artarak 16 milyon 824 bin 208 baş, manda sayısı ise bir önceki yıla göre %0,2 artarak 162 bin 51 baş olmuştur.

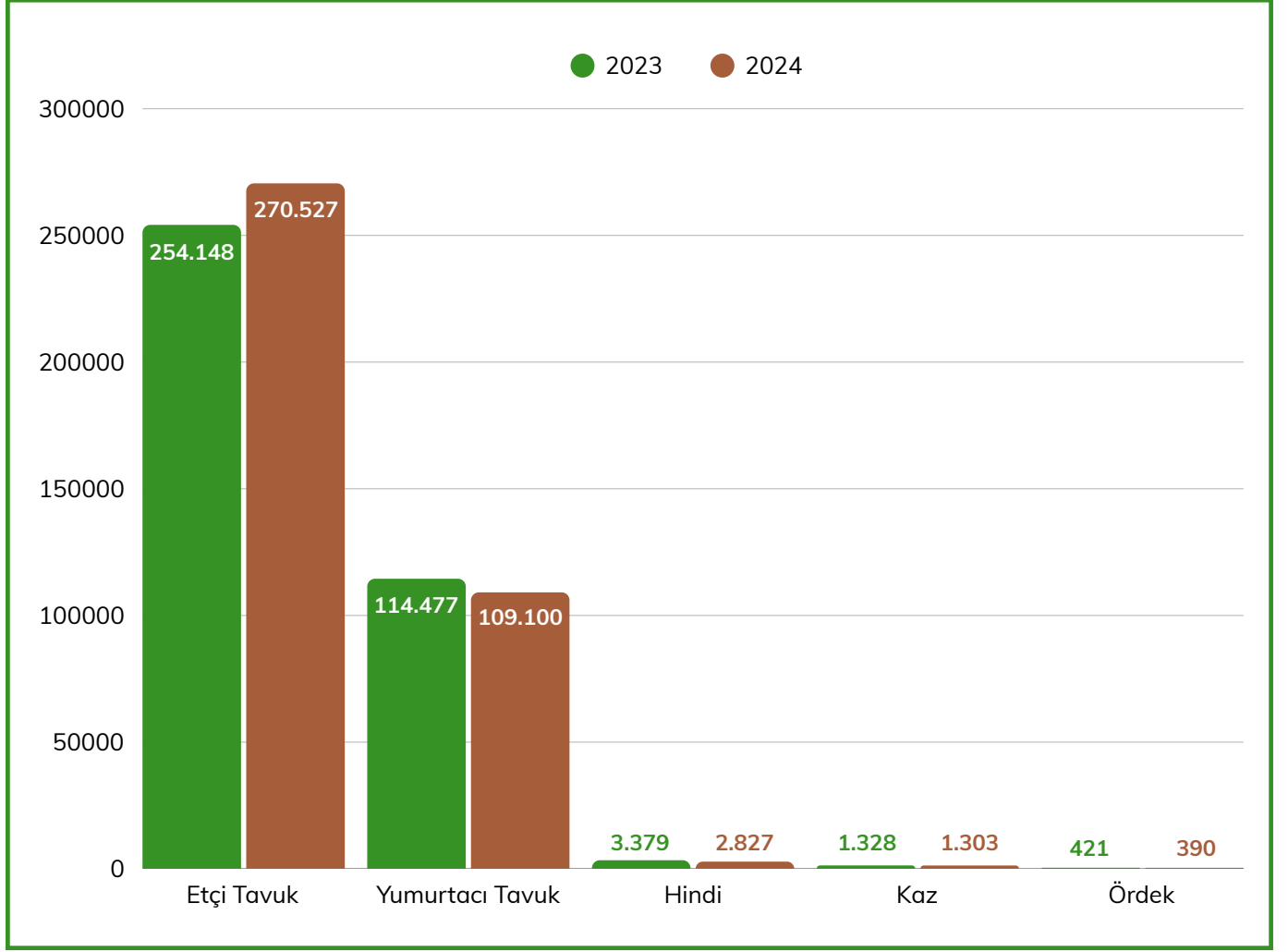

Küçükbaş hayvanlarda, koyun sayısı bir önceki yıla göre %4,8 artarak 44 milyon 80 bin 584 baş, keçi sayısı ise bir önceki yıla göre %5,0 artarak 10 milyon 822 bin 84 baş olmuştur..

Hayvan sayıları (bin baş), 2023-2024

Kümes hayvanı varlığı bir önceki yıla göre %2,8 artarak 384 milyon 146 bin 654 olmuştur.

Hayvan varlığı istatistikleri, 2023-2024

	2023	2024	Değişim (%)
Büyükbaş Hayvan Varlığı (baş)	16.583.005	16.986.259	2,4
Sığır	16.421.256	16.824.208	2,5
Manda	161.749	162.051	0,2
Küçükbaş Hayvan Varlığı (baş)	52.363.410	54.902.668	4,8
Keçi	10.302.940	10.822.084	5,0
Koyun	42.060.470	44.080.584	4,8
Kümes Hayvanı Varlığı (adet)	373.751.900	384.146.654	2,8
Bal Üretimi (ton)	114.886	95.492	-16,9
Yaş ipek kozası üretimi (kg)	78.163	84.899	8,6

2024 TARIMSAL ALET VE MAKİNE İSTATİSTİKLERİ

2024 yılında toplam traktör sayısı önceki yıla göre %2,1 oranında artarak 1 milyon 598 bin 659 olmuştur. 2024 yılında biçerdöver sayıları 20 bin 783 ve diğer alet ve makine sayısı 11 milyon 471 bin 579 olarak gerçekleşmiştir. Toplam tarımsal alet ve makine sayısı 2023 yılına göre %2,4 artarak 13 milyon 91 bin 21 olarak gerçekleşmiştir.

Tarımsal alet ve makine sayıları, 2023-2024

Cinsi	2023 (Adet)	2024 (Adet)	Değişim (%)
Traktör	1.566.045	1.598.659	2,1
Biçerdöver	20.786	20.783	-0,01
Diğer	11.194.482	11.471.579	2,5
TOPLAM	12.781.313	13.091.021	2,4

Ülkemizde 35-70 beygir gücü arası olan traktör sayıları, toplam traktör sayılarının %71'ini oluşturmaktadır. Traktör sayısı son 10 yılda %27 artmıştır.

Beygir gücüne göre traktör sayıları, 2024

Traktör beygir gücü	Adet	Pay (%)
Paletli (Tırtıllı)	121	0,0
Tek Akslı (1-5 Bg)	21.099	1,3
Tek Akslı (5 Bg'Den Fazla)	90.486	5,7
İki Akslı (1-10 Bg)	6.409	0,4
İki Akslı (11-24 Bg)	19.400	1,2
İki Akslı (25-34 Bg)	66.789	4,2
İki Akslı (35-50 Bg)	535.388	33,5
İki Akslı (51-70 Bg)	599.369	37,5
İki Akslı (70 Bg'Den Fazla)	259.598	16,2
TOPLAM	1.598.659	100,0

Ülkemizde 10 yaş ve altı biçerdöver sayıları toplam biçerdöver sayılarının %51,6'sını oluşturmaktadır. Biçerdöver sayısı son 10 yılda %30 oranında artmıştır.

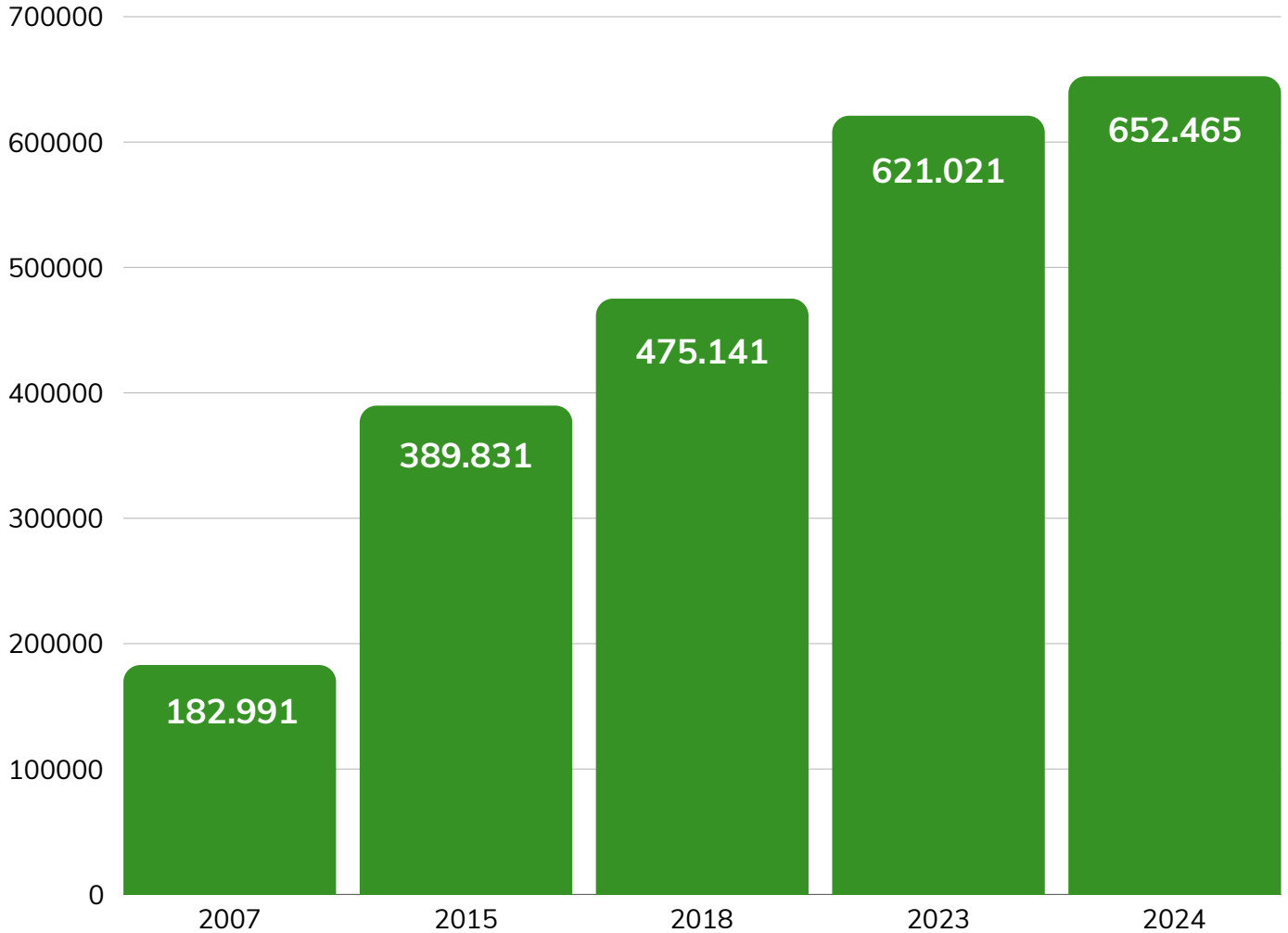
Yaşına göre biçerdöver sayıları, 2024

Biçerdöver yaşı	Adet	Pay (%)
0-5	5.172	24,9
6-10	5.347	25,7
11-20	5.034	24,2
21 Yaş ve Üzeri	5.230	25,2
TOPLAM	20.783	100,0

Ülkemizde damla sulama tesisleri sayısı son 10 yılda %67 oranında artmıştır. 2024 yılında 31 bin 444 adet yeni damla sulama tesisi kurulmuş olup toplam damla sulama tesisi sayısı 652 bin 465 olarak gerçekleşmiştir.

Damla sulama tesisi sayısı, 2024

2024 yılında toplam traktör sayısı önceki yıla göre %2,1 oranında artarak 1 milyon 598 bin 659 olmuştur. 2024 yılında biçerdöver sayıları 20 bin 783 ve diğer alet ve makine sayısı 11 milyon 471 bin 579 olarak gerçekleşmiştir. Toplam tarımsal alet ve makine sayısı 2023 yılına göre %2,4 artarak 13 milyon 91 bin 21 olarak gerçekleşmiştir.

Tarımsal alet ve makine sayıları, 2023-2024

Cinsi	2023 (Adet)	2024 (Adet)	Değişim (%)
Traktör	1.566.045	1.598.659	2,1
Biçerdöver	20.786	20.783	
Diğer	11.194.482	11.471.579	2,5
TOPLAM	12.781.313	13.091.021	2,4

Ülkemizde 35-70 beygir gücü arası olan traktör sayıları, toplam traktör sayılarının %71'ini oluşturmaktadır. Traktör sayısı son 10 yılda %27 artmıştır.

Beygir gücüne göre traktör sayıları, 2024

Traktör beygir gücü	Adet	Pay(%)
Paletli (Tırtıllı)	121	0,0
Tek Akslı (1-5 Bg)	21.099	1,3
Tek Akslı (5 Bg'Den Fazla)	90.486	5,7
İki Akslı (1-10 Bg)	6.409	0,4
İki Akslı (11-24 Bg)	19.400	1,2
İki Akslı (25-34 Bg)	66.789	4,2
İki Akslı (35-50 Bg)	535.388	33,5
İki Akslı (51-70 Bg)	599.369	37,5
İki Akslı (70 Bg'Den Fazla)	259.598	16,2
TOPLAM	1.598.659	100,0

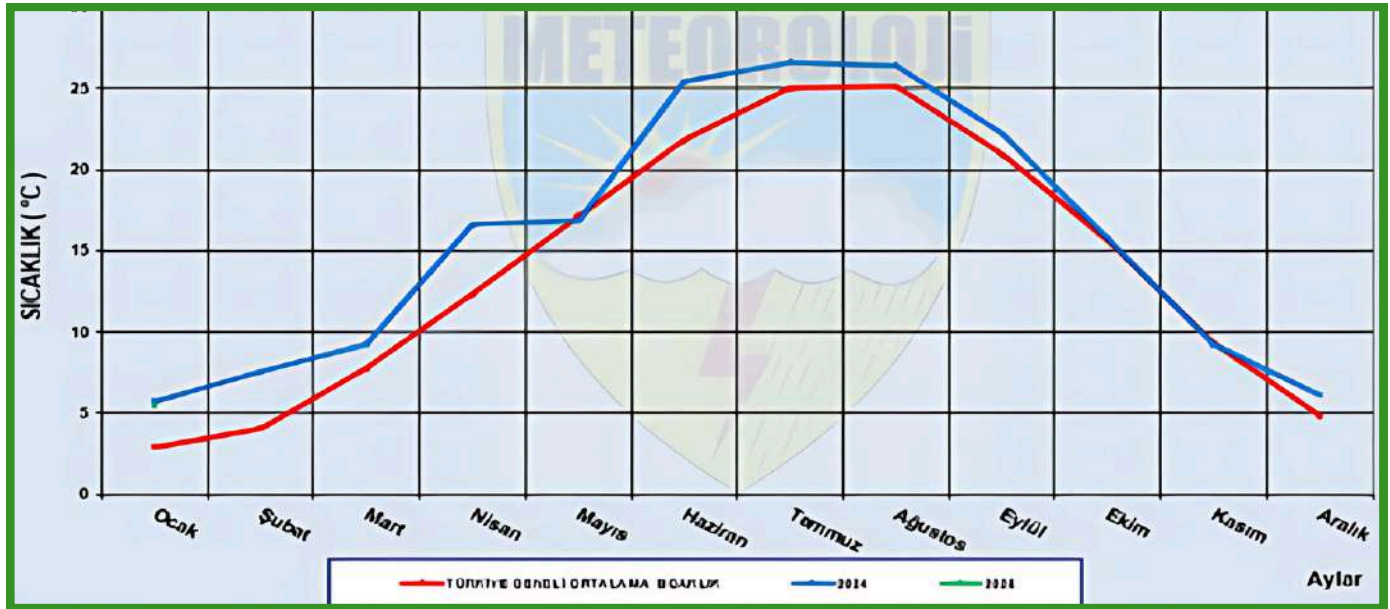
İKLİM, FENOLOJİK DURUM VE SULAMA İZLEME İSTATİSTİKLERİ - OCAK, 2025

İklim

1991-2020 Ocak ayı ortalama sıcaklık normali 2.9 °C olup, 2025 yılı Ocak ayı ortalama sıcaklığı 5.5 °C ile normalinin 2.6 °C üzerinde gerçekleşmiştir.

2025 yılı Ocak ayı, son 55 yılın en sıcak 3. Ocak ayı olarak kayıtlara geçmiştir.

2025 yılı Ocak ayında ekstrem sıcaklıklar, -28.5 °C ile en düşük Ardahan'da ve 24.1 °C ile en yüksek İnebolu'da tespit edilmiştir.

Sıcaklık ve Yağış, Ocak, 2025

2025 yılı Ocak ayında ortalama sıcaklıklar;

- Hınıs çevresinde mevsim normallerinin altında
- Antakya, Zara, Kangal, Rize, Artvin, Karabük, Amasya, Tokat, Bayburt, Boyabat, Osmancık, Kızılcahamam, İspir, Oltu, Zile, Doğu Anadolu Bölgesinin geneli, Diyarbakır, Batman, Bilecik çevrelerinde mevsim normalleri civarında
- yurdumuzun diğer bölgelerinde ise mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

	Ocak Normalleri (1991-2020)	Ocak 2024	Ocak 2025
Ortalama Sıcaklık (°C)	2.9	5.7	5.5
Ortalama Yağış (mm)	69.8	87.5	26.8

Türkiye genelinde Ocak ayı yağışı, normalinin ve geçen yıl Ocak ayı yağışının altında gerçekleşmiştir. Ocak ayı yağışı 26.8 mm, Ocak ayı normali (1991-2020) 69.8 mm, 2024 yılı Ocak ayı yağışı 87.5 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %62, geçen yıl Ocak ayı yağışına göre %69 azalma meydana gelmiştir. Türkiye geneli Ocak ayı yağışları son 24 yılın en düşük seviyesine inmiştir.

Ocak ayında, yurdumuzun tamamı normallerinin altında yağış alırken, azalma oranı Orta ve Doğu Akdeniz, Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Van, Ardahan ve Kars çevreleri hariç Doğu Anadolu Bölgesi, Konya, Karaman, Niğde, Kayseri ve Sivas çevrelerinde %80'in üzerine çıkmıştır.

Bölge genelinde tüm bölgeler normalleri altında yağış almış, normaline göre en fazla azalma %94 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekleşmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde son 65, Akdeniz Bölgesi'nde son 33 yılın en düşük Ocak ayı yağışı kaydedilmiştir.

İl geneli yağışlarda tüm iller normali ve geçen yıl yağışlarının altında yağış almış, en az yağış 2.3 mm ile Adana'da ve normaline göre en fazla azalma %98 ile yine Adana'da gerçekleşmiştir. Adana, Adıyaman, Erzincan, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Karaman, Kilis, Malatya, Mersin, Osmaniye, Şırnak'ta 65, Konya'da 61, Bingöl, Bitlis, Siirt, Tunceli, Van'da 54, Batman, Diyarbakır, Elazığ, Hakkâri, Iğdır, Mardin, Muş, Şanlıurfa'da son 36 yılın en düşük Ocak ayı yağışı kaydedilmiştir.

Türkiye genelinde Ocak ayında ortalama 7.6 gün yağış görülmüştür (1991-2020 normali 11.7 gün). Yağışlı gün sayıları Marmara'nın güneyi, Karadeniz ve Ege bölgelerinin kıyı kesimleri, İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatı kesimlerinde yer yer 15-20 gün aralığında gerçekleşmiş, Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Elazığ, Malatya, Kahramanmaraş, Konya, Karaman, Mersin, Adana, Osmaniye, Hatay, Kars ve Iğdır çevrelerinde ise 1 güne kadar düşmüştür.

BÖLGELERİN ALANSAL YAĞIŞ DEĞERLENDİRMESİ (1 Ekim 2024 - 11 Şubat 2025)					
BÖLGELER	2025 Su Yılı Yağış (mm)	Normali (1991-2020) (mm)	2024 Su Yılı Yağış (mm)	Normale Göre Değişim (%)	2024 Su Yılına Göre Değişim (%)
Türkiye Geneli	193.3	277.1	307.7	-30.2 Azalma	-37.2 Azalma
Marmara	266.2	340.4	429.3	-21.8 Azalma	-38.0 Azalma
Ege	251.7	329.2	311.0	-23.5 Azalma	-19.1 Azalma
Akdeniz	266.1	395.7	360.9	-32.8 Azalma	-26.3 Azalma
İç Anadolu	88.9	167.5	160.4	-46.9 Azalma	-44.6 Azalma
Karadeniz	306.6	299.7	346.3	2.3 Normali Çvarı	-11.5 Azalma
Doğu Anadolu	126.7	226.5	320.0	-44.1 Azalma	-60.4 Azalma
Güneydoğu Anadolu	111.4	291.8	340.4	-61.8 Azalma	-67.3 Azalma

Fenolojik Durum

Ocak ayına ilişkin veriler incelendiğinde; 2024-2025 tarım yılı Ocak ayında hububat ekili alanlarda kışlık ekimlerde çıkışların kardeşlenme ve 3-4 yaprak döneminde olduğu gözlemlenmiştir. Diğer yandan çıkışlar için yeterli nem mevcut olmakla birlikte sıcaklıkların normaller üstünde gerçekleşmesi nedeniyle yapraklarda sararma, gelişim geriliği ve tarla faresi zararlıları görülmüştür. Bahar ekimi yapılan illerimizde hazırlıklara henüz başlanmamıştır.

Sulama

Genel olarak, 2025 yılı su havzalarında Ocak ayında en fazla yağış 83.8 mm ile Batı Akdeniz Havzası'nda, en az yağış ise 3.8 mm ile Ceyhan Havzası'nda gerçekleşmiştir. Diğer havzalarda yağışlarda normaline göre azalma gerçekleşmiştir.

Değerlendirme

1 Ekim 2024-31 Ocak 2025 dönemini kapsayan 2025 su yılı yağışları, normalinin ve geçen yıl yağışlarının altında seyretmektedir. Türkiye geneli su yılı yağışı 181.4 mm, normali (1991-2020) 253.2 mm ve geçen yıl aynı dönem su yılı yağışı 301.9 mm'dir. 2025 su yılı yağışı dört aylık dönemde normaline göre %28, geçen yıl aynı dönem yağışlarına göre %40 azalma göstermiştir.

Türkiye geneli Ocak ayı yağışı normalinin ve geçen yıl Ocak ayı yağışının altında gerçekleşmiştir. Ocak ayı yağışı 26.8 mm, Ocak ayı normali (1991-2020) 69.8 mm, 2024 yılı Ocak ayı yağışı 87.5 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %62, geçen yıl Ocak ayı yağışına göre %69 azalma meydana gelmiştir.

Sonbahar ekimi yapılan alanlarda Ocak ayı içinde başlayan yağmur ve kar yağışları, hububatta bir sonraki büyüme evresine sorunsuz bir şekilde girmesine fayda sağlamıştır.

GIDA İŞLETMELERİ YURT İÇİ DENETİMLERİ OCAK, 2025

2025 yılının Ocak ayında gıda işletmelerine toplam 100.608 adet yurt içi resmi kontrol gerçekleştirilmiştir. Kontroller neticesinde 2.088 idari yaptırım uygulanmıştır. 58 gıda işletmecisi hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Gıda işletmeleri yurt içi denetimleri, Ocak 2025

Faaliyet Alanı	Denetim Sayısı (Adet)	Denetim Sayısı (Toplam İçerisindeki Payı -%)	İdari Yaptırım (Adet)	Suç Duyurusu (Adet)	İdari ParaCezası (TL)
Gıda Üretim Yeri	15.174	15,1	779	47	194.450.495
Gıda Satış Yeri	45.590	45,3	933	9	36.424.159
Toplu Tüketim Yeri	39.844	39,6	376	2	145.379.777
TOPLAM	100.608	100,0	2.088	58	376.254.431

Ülkemizde 35-70 beygir gücü arası olan traktör sayıları, toplam traktör sayılarının %71'ini oluşturmaktadır. Traktör sayısı son 10 yılda %27 artmıştır.

Gıda işletmeleri yurt içi denetimleri, Ocak 2025

	Ocak2024	Ocak2025	Değişim(%)
Denetim Sayısı (adet)	83.963	100.608	19,8
İdari Yaptırım (adet)	1.602	2.088	30,3
Suç Duyurusu (adet)	50	58	16,0
İdari Para Cezası (TL)	67.702.310	376.254.431	455,7

TARSI[®]
tarımın sigortası

Gelecek Tarımda

#TARIMDAYENİDÖNEM

Adres: Üniversiteler, Dumlupınar Blv.
No: 161, 06800 Çankaya/Ankara

Telefon: (0312) 258 80 02

@trgmresmi

@trgmresmi

@tarimreformu

@tarimreformu

@tarim_sigortasi